Pääesikunta
Lausunto
11.9.2026

Pääesikunnan asiantuntijalausunto hallintovaliokunnalle koskien hallituksen esitystä eduskunnalle laeiksi valtion virkamieslain ja turvallisuusselvityslain 50 §:n muuttamisesta (HE 117/2026 vp)

Valtion virkamieslakia koskevat muutokset

Kuten hallituksen esityksessä todetaan, virkamiehen nuhteettomuuden, riippumattomuuden ja luotettavuuden katsotaan kuuluvan jo voimassa olevaan oikeuteen (19 a §). Tämän vuoksi Pääesikunta ei näe lakimuutokselle tältä osin tarvetta, mutta ymmärtää sen oikeustilaa selventävän tavoitteen erityisesti turvallisuusselvityslain soveltamisen näkökulmasta.

Pääesikunta pitää virkamiesten oikeusturvan kannalta hyvänä uudistuksena velvollisuutta mainita turvallisuusselvityksestä hakuilmoituksessa (6 c §).

Pääesikunta kannattaa mahdollisuutta pidättää virkamies virantoimituksesta henkilöturvallisuusselvityksen puuttumisen vuoksi (40 §). Puolustusvoimissa useat tehtävät ovat sen luontoisia, ettei niitä ole mahdollista hoitaa ilman voimassa olevaa turvallisuusselvitystä eikä tehtävien rajaaminen tai virkamiehen siirtäminen toiseen tehtävään väliaikaisesti ole useinkaan mahdollista. Lakimuutos selkeyttää työnantajan toimintatapaa tilanteessa, jossa turvallisuusselvitys puuttuu virkamiehestä johtuvasta syystä.

Turvallisuusselvityslakia koskevat muutokset

Pääesikunta kannattaa mahdollisuutta kasvattaa ministeriökäyttäjien määrää. Sekä Puolustuskiinteistöjen että Puolustusvoimien työmäärän voidaan ennakoida vähentyvän Puolustuskiinteistöjen saadessa ministeriökäyttäjän rooliin. Yhtäältä laajempi oikeus tietojen tarkistamiseen ja toisaalta tarpeettomien selvitysten tekemisen vähentäminen on muuttuneessa turvallisuustilanteessa perusteltua. Turvallisuusselvitysten määrä Puolustusvoimissa on lisääntynyt ja selvitysten tekeminen ruuhkautunut.

Helsingissä 11.9.2026

Liisa Reunamäki
OTT, VT, MuM
Toimistopäällikkö
Pääesikunnan henkilöstöosasto